

Ο Ελληνισμός της Μαύρης θάλασσας

ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΤΗΣ ΠÓΛΗΣ ΣÓΤΣΙ

της Σοφίας Προκοπίδου

"Πιστεύω ότι το Σότσι μου, θυμίζει την Ελλάδα, γιατί είναι τα δύο πιο φωτεινά μαργαριτάρια της θάλασσας."

(Από την έκθεση μιας Ελληνίδας μαθήτριας)

Στο Σότσι μία παραθαλάσσια πόλη της Ρωσίας εγκαταστάθηκαν οι πρώτοι Έλληνες πρόσφυγες του Πόντου, στις αρχές του 20ου αιώνα στην προσπάθειά τους να σωθούν από την τουρκική γενοκτονία.

Περνώντας τη θάλασσα με τις βάρκες οι Έλληνες του Πόντου πάτησαν στη ρωσική γή με μεγάλες ελπίδες για μία νέα ειρηνική και πλούσια ζωή ανάμεσα στους Ρώσους- χριστιανούς. Ελπίδες που αρχικά έδειξαν να πραγματοποιούνται καθώς οι τοπικές αρχές της περιοχής του Σότσι, της τότε ρωσικής αυτοκρατορίας, παρέδωσαν στους Έλληνες πρόσφυγες γη και χωράφια.

Η ίδρυση στην πόλη του Σότσι ελληνικών σχολείων (δεκατριών μέχρι και το 1937 οπότε και άρχισε ο διωγμός των Ελλήνων από τη Σοβιετική Ένωση), πολιτιστικών κέντρων και ερασιτεχνικών θεάτρων ήταν από τις προτεραιότητες των δραστηρίων Ελλήνων.

Με την απαγόρευση και το κλείσιμο όλων αυτών των εστιών του Ελληνισμού άρχισε η πραγματική καταστροφή του ελληνικού πληθυσμού στη διάρκεια του οποίου πολλοί Έλληνες αναγκάστηκαν να πάρουν τη ρωσική υπηκοότητα ενώ το τίμημα για όσους επέλεξαν να κρατήσουν την ελληνική ήταν η εξορία στη Σιβηρία και το Καζακστάν ή και η ίδια τους η ζωή.

Έτσι οι Έλληνες του Σότσι και των άλλων περιοχών της Ρωσίας ξέχασαν την ελληνική λογοτεχνική γλώσσα ενώ διατήρησαν την ποντιακή διάλεκτο, όπως τονίζει ο πρόεδρος του ελληνικού συλλόγου του Σότσι "ΕΝΩΣΗ" κ. **Γεώργιος Αναστασιάδης**: "Η προσπάθεια για την αναγέννηση των ελληνικών σχολείων έγινε στις αρχές του '80. Οι πρώτες ελληνικές σχολές λειτούργησαν μόνο δύο χρόνια καθώς ακολούθησε το διάταγμα των σοβιετικών αρχών με το οποίο διατάσσονταν το κλείσιμο των ελληνικών σχολείων. Το πρόσχημα ήταν ότι οι μαθητές μάθαιναν και τραγουδούσαν τον Εθνικό Ύμνο της

Ο Πρόεδρος του Ελληνικού Συλλόγου της μεζονος Σότσι "ΕΝΩΣΗ" κ. Γεώργιος Αναστασιάδης στο ΣΑΕ το Νοέμβριο 1995.

Περίφορα της εικόνας του Αγίου Γεωργίου στο ελληνικό χωριό Λεσόνγιε.

Εγκαίνια της γέφυρας του ποταμού Ψάχο.

στημίου του Κρασαντάρ καθώς και με τους αρμόδιους οργανισμούς της Ελλάδας που ασχολούνται με τα προβλήματα της ομογένειας", καταλήγει ο κ. Χαλαίτσεβ.

Ελλάδας".

Ο σύλλογος των Ελλήνων της πόλης Σότσι "ΕΝΩΣΗ" ιδρύθηκε το 1989 με κύριο στόχο τη διατήρηση και ανάπτυξη των ελληνικών παραδόσεων. Την ίδια περίοδο ιδρύονται και τα δύο πολιτιστικά κέντρα των περιοχών Αντλέρ και Λάζαρευσκογιε στα οποία λειτουργούν τμήματα ελληνικού χωρού, τραγουδιού και εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας".

Ο υπεύθυνος του συλλόγου για τα θέματα της παιδείας κ. **Βλαδίμηρος Χαλαίτσεβ τονίζει**: "Κατά τη διάρκεια της δράσης μας για την αναγέννηση των πολιτιστικών ελληνικών παραδόσεων έγινε φανερή η έντονη ανάγκη ίδρυσης ενός ενιαίου εκπαιδευτικού ελληνικού κέντρου της πόλης με σκοπό την διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας, ιστορίας, πολιτισμού και τέχνης. Η ίδρυση του Κέντρου θα βοηθήσει τόσο στο συντονισμό όσο και στην αποτελεσματικότερη λειτουργία όλων των ήδη υπαρχόντων συγκροτημάτων, ενώ είναι επιτακτική η ανάγκη δημιουργίας σταθερών επαφών με το τμήμα της νεοελληνικής φιλολογίας του Πανεπι-

Η αντάμωση των Ελλήνων του Σότσι την Ημέρα του Αγίου Γεωργίου.

Η όμορφη πόλη Σότσι, όπου σήμερα μένουν **6000 Έλληνες**, αποτελείται από τέσσερις συνοικισμούς: το κέντρο- Σότσι, το Αντλερ, η Χόστα και το Λάζαρεβσκογιε. Κάθε περιοχή του μείζονα Σότσι έχει δικό της ελληνικό σύλλογο.

Σύμφωνα με τον πρόεδρο του Συλλόγου Ελλήνων του **Αντλέρ κ. Βλαδίμηρο Γώνεφ** τα τελευταία χρόνια οι Έλληνες του Αντλέρ κατέβαλαν μεγάλη προσπάθεια για να παραμείνουν ενωμένοι.

Το χορευτικό συγκρότημα "Ήως" στην γιορτή του Αγίου Γεωργίου.

Το Αντλερ πριν την επανάσταση του 1917 ήταν μία πόλη γνωστή σε όλη τη Ρωσία ως παραθεριστικό μέρος με "πασίγνωστα ελληνικά καφενεία" σύμφωνα με οδηγό της πόλης του 1909. Το 1949 ο Ελληνισμός της πόλης εκδιώχθηκε μαζί με τον όλο τον Ελληνισμό της Μαύρης Θάλασσας. Είκοσι χρόνια μετά επιστρέφουν οι πρώτοι Έλληνες στο Σότσι (μετά την αμνηστία) και μόνο στις αρχές της δεκαετίας του '90 επαναδραστηριοποιούνται κάνοντας την παρουσία του ελληνικού στοιχείου της περιοχής ιδιαίτερα αισθητή. Σήμερα στο Αντλερ υπάρχουν ελληνικά χορευτικά συγκροτήματα ("Αρτ-

Ζέπας", "Φως", "Ελπίδα") και ελληνικοί σύλλογοι για τη διατήρηση και ανάπτυξη των οποίων καθοριστική είναι η υποστήριξη, κυρίως οικονομική, των Ελλήνων επιχειρηματιών του Σότσι.

Το χορευτικό συγκρότημα "Ελπίδα", το οποίο δημιουργήθηκε με την οικονομική υποστήριξη του Έλληνα επιχειρηματία κ. **Ιωάννη Ζέπα**, η οικοδόμηση από τους Έλληνες επιχειρηματίες, **Μοϊσοβ, Ζέπος, Γώνεβ, Σπυρίδωφ** και άλλων της γέφυρας του ποταμού Ψάχο είναι απόδειξη του σημαντικού ρόλου και συμβολής των Ελ-

λήνων επιχειρηματιών για τη διαφύλαξη της ελληνικότητας στην περιοχή.

Η γέφυρα Ψάχο οδηγεί στο ελληνικό χωριό Λεσονόγιε και στην εκκλησία του Αγίου Γεωργίου όπου κάθε χρόνο (ακόμη και τα χρόνια που απαγορευόταν από το πολιτικό καθεστώς) γιορτάζεται κατά παράδοση από τους Έλληνες η ημέρα του Αγίου.

Η θεά της αυγής - Ηώς στο Λάζαρεβσκογιε. "Ηώς" - έτσι ονομάζεται το Κέντρο του ελληνικού πολιτισμού της περιοχής του Σότσι- Λάζαρεβσκογιε που ιδρύθηκε το 1993 με την πρωτοβουλία της καθηγήτριας φιλόλογου κ. **Πηνελόπης Κουτσίδη**. "Το Ελληνικό Πολιτιστικό Κέντρο είναι σήμερα η σημαντικότερη στέγη του Ελληνισμού της περιοχής μας. Εκεί, τα παιδιά μας μαθαίνουν τους ελληνικούς χορούς, τα μουσικά ελληνικά όργανα και το βασικότερο, την ελληνική γλώσσα", λέει η διευθύντρια του Κέντρου **Τατιάνα Κριστάλ**, και τονίζει :

"στο Κέντρο μας μπορεί κανείς να συναντήσει παιδιά 5-6 ετών και παππούδες και γιαγιάδες 80 χρονών καθώς για όλες τις ηλικίες έχουμε τμήματα απασχόλησης .

Με μεγάλη χαρά υποδέχτηκαν οι Έλληνες του Σότσι την ελληνική πολιτιστική αποστολή της Γενικής Γραμματείας Απόδημου Ελληνισμού που επισκέφθηκε από 8 έως 19 Απριλίου εκτός από το Σότσι και άλλες πόλεις της Νότιας Ρωσίας όπως το Κρασνοντάρ, την Ανάπα, το Εσσεντουκίη, τη Σταουρούπολη. ■